

Aarhus D. 17. maj 2022

Til
Aarhus Kommune
Teknik og Miljø, Plan

Bemærkninger til Debatoplæg 2022 for Ny Brendstrupvej

Danmarks Naturfredningsforening i Aarhus (DN) takker hermed for muligheden for at kommentere på planerne for etablering af en forbindelsesvej mellem Viborgvej og Søftenvej i det nordvestlige Aarhus.

Behov for vej – eller ej

Som påpeget i andre sammenhænge er DN helt grundlæggende af den opfattelse, at flere veje blot genererer mere trafik. Med andre ord peger al erfaring på, at den umiddelbare aflastning af det eksisterende vejnet over forholdsvis kort tid vil blive opvejet af et øget antal biler og dermed nye trafikale udfordringer. Den langsigtede og mest effektive løsning – ikke mindst i et storbyområde som Aarhus med forstæder – vil således efter DN's overbevisning være en opprioritering af den kollektive trafik og af cykelinfrastruktur, og en generel bestræbelse på at reducere privatbilismen, hvilket i endnu en rum tid med fossile transportformer desuden vil indebære indlysende klima-, miljø- og sundhedsmæssige samfundsgevinster.

Barriere-effekt

DN oplever gradvist en stigende erkendelse af den påtrængende og meget alvorlige biodiversitetskrise, der altovervejende skyldes pladsmangel. Herunder udgør fragmentering af landskabet et reelt problem for talrige dyre- og plantearter, idet større veje de facto fungerer som uoverstigelige forhindringer for mange arter og dermed som barrierer for naturens muligheder for spredning af individer og udveksling mellem bestande. Tilvejebringelse af større, sammenhængende naturområder er derfor af afgørende betydning, hvis vi skal standse tilbagegangen i biodiversitet, og det bør være en helt central parameter i både den nationale og kommunale arealplanlægning, ikke mindst når der planlægges for ny infrastruktur.

DN har ved flere lejligheder kvitteret for Aarhus Kommunes visionære plan om et grønt, sammenhængende bånd nordvest om byen fra True Skov over Kasted-Geding til Egå Engsø. Visionen er et udtryk for rettidig omhu i bestræbelserne på at skabe mere sammenhængende natur, som understøtter biodiversitet og aarhusianernes rekreative muligheder, og det er sidste udkald i et stadigt mere udnyttet og bebygget landskab. En ny vejforbindelse på tværs af Egå-dalen vil kompromittere disse bestræbelser og i stedet øge fragmenteringen yderligere og trænge naturen – og oplevelsen af den – på endnu større afstand af byen. Den er med andre ord et klassisk eksempel på det misforhold mellem grønne visioner og realpolitisk vanetænkning, der alt for ofte trumfer beskyttelsen og vanskeliggør realiseringen af mere plads til naturen.

Valg af linjeføring

I erkendelse af det øjensynligt politiske flertal *for* den planlagte Ny Brendstrupvej, finder DN det imidlertid vigtigt at forholde sig til de fremlagte forslag til linjeføring, og pege på den løsning, som vi trods alt finder mindst problematisk i forhold til en række for os væsentlige interesser.

Landskabsinteresser

I begge linjeføringsscenarier vil Egådalen blive gennemskåret af en ny vejforbindelse, hvilket uundgåeligt vil påvirke den eksisterende landskabelige sammenhæng. Det forekommer dog helt åbenlyst, at en vestlig linjeføring vil indebære den største påvirkning i det åbne landskab omkring Kasted, mens en østlig vil knytte sig mere naturligt til den eksisterende infrastruktur omkring Skejby. Sidstnævnte vil således også forløbe i periferien af det i Kommuneplanen udpegede bevaringsværdige landskab, fremfor at gennemskære det.

Naturværdier

Ser man på de konkrete naturværdier i ådalen er det DN's klare vurdering, at disse er størst i den vestlige del mellem Kasted og Nymølle. Her er de beskyttede naturområder dels størst i arealmæssig udstrækning, og dels af en markant højere værdi (HNV), og også af denne årsag peger DN på en linjeføring øst for Nymølle.

For at minimere fragmenteringen af naturen i ådalen og opretholde de økologiske forbindelseslinjer i landskabet bør en evt. fremtidig vejforbindelse afgjort etableres som en egentlig bro, fremfor en dæmning med faunapassage ifm. Egåens gennemløb. En dæmning vil uvægerligt udgøre en forhindring, mens en brokonstruktion – som det f.eks. ses længere nedstrøms ifm. Letbanens overførsel over ådalen – formentlig kan udføres på en måde, så naturen kan eksistere relativt upåagtet nedenunder. Det bør være en præmis for projektet, som ikke fraviges af økonomiske årsager.

Rekreative interesser

Såfremt en evt. fremtidig vejforbindelse krydser ådalen over en bro, vil det også fremme muligheden for etablering af en stiforbindelse langs åen og en udbygning af de rekreative muligheder i ådalen generelt.

I øvrigt henledes opmærksomheden på den Kogræsser- og naturplejeforening, der netop er flyttet fra Kasted mose til arealerne umiddelbart vest for Nymølle og nu græsser de værdifulde enge i et kreatur- og borgerinddragende naturplejeprojekt. Dette initiativ må også forventes at ville lide under en vestlig linjeføring.

Drikkevandsbeskyttelse

Endelig finder DN det helt afgørende, at de store og vigtige drikkevandsressourcer omkring Kasted ikke kompromitteres, hvilket alt andet lige sikres bedst ved valg af en østlig linjeføring.

Med venlig hilsen
Sebastian Jonshøj, formand